

ה"ת 39069/12/13 - מוחמד כיאל, למיא מוסא נגד רשות המיסים בישראל/ מחלקת מכס ומע"מ, יחידת תביעות להב 433

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 39069-12-13 כיאל ואח' נ' רשות המיסים בישראל/ מחלקת מכס ומע"מ ואח'
תיק חיצוני:
בפני כב' השופטת שולמית ברסלב
המבקשים
1. מוחמד כיאל
2. למיא מוסא ע"י ב"כ עוה"ד עבדאלסלם הואש
נגד
המשיבים
1. רשות המיסים בישראל/ מחלקת מכס ומע"מ
2. יחידת תביעות להב 433 ע"י ב"כ עוה"ד יהונתן גולן

החלטה

1. לפניי בקשה להשבת כלי רכב מסוג מרצדס B300 מס' רישוי 60-758-74 (להלן "התפוס" או "כלי הרכב") בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969 (להלן "הפקודה").

2. לטענת המבקש מס' 1 (להלן "המבקש"), הוא הבעלים של חברת אלקיאל בע"מ (להלן "חברת אלקיאל") העוסקת בעבודות סימון כבישים והכוונת תנועה בשטחי המדינה והרשות הפלסטינאית ויש לה קשרים עסקיים עם חברות בבעלותו של מר מוחמד אבו-מוך (להלן "מר אבו-מוך").

כלי הרכב נתפס ביום 2/12/13 במהלך חיפוש בביתו וחצריו של המבקש על פי צו חיפוש מיום 27/11/13 בגין חשד לעבירות מס והלבנת הון. בד בבד נעצרו המבקש וחמישה חשודים נוספים אשר שוחררו בתנאים ביום 5/12/13.

לטענת המבקש, כלי הרכב אמנם רשום במשרד הרישוי על שם הבעלים הקודם, המבקשת מס' 2, אך הוא רכש ממנה את כלי הרכב עוד בחודש ינואר 2012 תמורת סכום של 400,000 ₪ בהמחאות דחיות החל מיום 25/1/12 ועד ליום 25/4/14 שנמשכו מחשבון הבנק של חברת אלקיאל ונמסרו לבעלה של המבקשת מס' 2 (להלן "ההמחאות הדחיות"). עוד נטען כי פוליסת ביטוח חובה הונפקה על שם בעלה של המבקשת מס' 2 וכי המבקשת מס' 2 נחקרה במשטרה, אישרה את הרכישה והודיעה כי אין לה כל קשר עם המעורבים בפרשה.

לטענת המבקש, אין לו קשר לעבירות הלבנת ההון ו/או עבירות המס ו/או קשר לא חוקי עם יתר המעורבים בפרשה. כלי הרכב חיוני לעבודתו ותפיסתו פוגעת בה כמו גם גורמת לו לנזקים והפסדים רבים. מעבר לכך, הוא סובל כיום משבר בקרסול ימין וכלי הרכב הוא האמצעי היחיד לניודו. מכאן, המשך ההחזקה בכלי הרכב תפגע בו.

ביום 9/2/14 הודיע המבקש כי הוטלו עיקולים ברישום על נכסיו שערכם יותר משני מליון ₪ וגם מטעם זה אין כל

צורך בהמשך התפיסה.

3. המשיבה מתנגדת לבקשה.

לשיטתה, כלי הרכב נתפס ביום 2/12/13 במסגרת חקירה בגין חשדות לביצוע עבירות על חוק איסור הלבנת הון, עבירות על חוק העונשין, עבירות על חוק מס ערך מוסף ופקודת מס הכנסה, המתנהלת בשיתוף יחידת להב 433 של משטרת ישראל מחלקת החקירות מכס ומע"מ חיפה והצפון. כלי הרכב נתפס בהתאם לצווי בית משפט עת הפכה החקירה לגלויה וכחלק מתפיסת רכוש נרחבת בה נתפס רכושם של המעורבים בפרשה.

המדובר בכלי רכב שהינו בבעלות מהותית של המבקש ובשימושו הבלעדי ועל כן, אין כל פגיעה בקניינה של המבקשת מס' 2.

עוד נטען כי המדובר בחקירה שעודנה מתנהלת כאשר טענות המבקש באשר למעורבותו בפרשה אינן עולות בקנה אחד עם ממצאי החקירה אשר נאספו עד כה.

מעבר לכך, קבלת הבקשה תאיין הלכה למעשה את מטרת התפיסה והצו שלשמו הוצא והכל בהתאם לאמור בדו"ח החסוי וחומר החקירה אשר הוצגו לעיונו של בית המשפט.

בתגובתה מיום 16/2/14 הוסיפה המשיבה וטענה כי אכן הוטלו עיקולים ברישום על שלושה נכסי נדל"ן של המבקש ושמונה כלי רכב נוספים של החברה, אך המבקש ידע על הליכים אלה ומכל מקום, היקף התפיסה עומד על פחות מ-4% מהיקף החשדות כנגד המבקש (ארבעים מליון ₪) אשר מתעצם עם התקדמות החקירה.

4. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים לרבות בישיבה מיום 27/1/14 ולאחר שעיינתי בבקשה, בהודעה, בתגובות, בדו"חות החסויים ובחומר החקירה שהוצגו לעיוני - נחה דעתי כי כלי הרכב נתפס כדין בהתאם לסעיף 32(א) לפקודה.

לעניין זה יש לזכור כי כל אחת מהחלופות המנויות בסעיף 32(א) לפקודה עשויה לשמש מקור נפרד לתפיסת חפץ ובמקרה דא שוכנעתי כי קיים יסוד סביר להתקיימות לפחות חלופה אחת. כאמור ב-בש"פ 342/06, **חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מ"י** (2006):

"... תפיסת חפץ לצורך חילוטו מאחר שהוכתם בכתם עבירה, בין כיוון ששימש לביצוע העבירה, בין שניתן כשכר בעד ביצועה, ובין שניתן כאמצעי לביצועה, צופה פני עתיד ההליך המשפטי וסיומו. תפיסה זו מיועדת לאפשר למערכת אכיפת החוק לממש את סמכות הענישה שניתנה בידי בית המשפט לחלט חפץ הקשור בעבירה במסגרת העונש הנגזר על העבריין, ומשקפת את גישת המחוקק לפיה פגיעה בזכות הקניין לגבי חפץ שהוכתם בעבירה מבטאת עונש ראוי בנסיבות מתאימות. שאלה היא, באלו נסיבות החזקתו של תפוס בידי המשטרה לתכלית זו היא ראויה, ובאלו תנאים ראוי לשחררו,

כדי להבטיח שלא תסוכל יכולתו של בית המשפט, בבוא העת, להורות על חילוטו...".

(וראה גם ב-בש"פ 9469/09, זיאדנה נ' מ"י (2009)).

5. כלי הרכב נתפס כדין מכוח צווים שיפוטיים.

אמנם, כטענת ב"כ המשיב, השיקולים בעת תפיסת החפץ והשיקולים בעת הוריה על המשך החזקתו שונות המה, אך התפיסה בוצעה ביום 2/12/13 והבקשה הוגשה כבר ביום 19/12/13.

וחשוב מכך - עסקינן בחקירה גלויה טרייה רחבת היקף ועל כן, בשלב זה, צרכי החקירה והאינטרס הציבורי שתכליתו להבטיח את בטחון הציבור ותקינות הליך החקירה והמשפט - גוברים על הצורך לצמצם את הפגיעה בזכויות היסוד של הנחקר, החשוד או הנאשם.

לעניין זה יש לזכור כי המחוקק הבחין בין האיזון הנדרש בין האינטרסים ה'מתגוששים בזירה' בסמוך לאחר תפיסת כלי הרכב לעומת האיזון הנדרש בחלוף פרק זמן של 6 חודשים (ראה: סעיף 35 לפקודה).

6. מעבר לכך - לאחר עיון בחומר החקירה, מצאתי כי הראיות שנאספו עד כה מעידות על קיומו של יסוד סביר שהחקירה תבשיל לכתב אישום ולמשפט גם כנגד המבקש וכי אם יורשע המבקש יביא הדבר לחילוט כלי הרכב שבמחלוקת (וראה גם: בש"פ 5769/12, מזרחי נ' מ"י (2012), על האסמכתאות המפורטות בה).

יסוד סביר זה אף התעצם בשלב זה ולעניין זה ראה גם את דברי כבוד השופט ד. פיש בהחלטתו מיום 12/12/13 בבקשת מר אבו מוך ואחרים להשבת תפוס במסגרת פרשה זו, היפים גם לענייננו (ע"ח 16148-12-13, מוחמד אבו-מוך נ' מ"י (2013)).

7. בכל הקשור למבקשת מס' 2 -

המבקש מצהיר כי הוא הבעלים המהותי של כלי הרכב וזכאי שכלי הרכב ירשם על שמו ביום 25/4/14 לאחר שמלוא ההמחאות הדחיות תיפרענה. כך גם אין חולק שכלי הרכב נתפס בחצריו ומשמש אותו.

מכאן, אין בתפיסת כלי הרכב כל פגיעה קניינית או אחרת במבקשת מס' 2 אשר בשלב זה רשומה באופן פורמאלי גרידא במשרד הרישוי והניסיון לטעון לכך אך פוגם בטענת המבקש לפגיעה בזכויותיו הקנייניות בכלי הרכב.

לעניין דא יש לזכור כי המרשם הינו דקלרטיבי גרידא ועל כן, עצם העובדה שקיים עדיין רישום פורמאלי של כלי הרכב על שם המבקשת מס' 2 במשרד הרישוי, אינו מהווה הוכחה לזכותה המהותית בכלי הרכב (ראה למשל: בש"פ 5769/12, מזרחי נ' מ"י (2012); ע"א 1680/03, לוי נ' ברקול, פ"ד נח(6) 941) והדברים אמורים

במיוחד במקרה דא נוכח טענות המבקש.

8. בכל הקשור למבקש מס' 1 -

המבקש לא הציג את זיכרון הדברים בעוד שכל ההמחאות הדחיות שהציג (נספח ו' לבקשה) משוכות מחשבונה של החברה לטובת מוחמד מוסא (אשר לדברי המבקש הוא בעלה של המבקשת מס' 2). זאת ועוד. סכום ההמחאות הדחיות אינו תואם את סכום הרכישה הנטען (המדובר ב-29 המחאות בסכום כולל של ₪ 512,000 וְלֹא 400,000 ₪) וההמחאה האחרונה היא ליום 25/5/14 (ולא 29/5/14). מכאן, גם ברור בגין מה ניתנו ההמחאות הדחיות, כולן או חלקן.

יחד עם זאת, כאמור, אין מחלוקת כי כלי הרכב נתפס בחצריו של המבקש ואף אין מחלוקת בין הצדדים כי הבעלות המהותית בכלי הרכב נתונה למבקש ו/או לחברה שבבעלותו.

משכך, שוכנעתי כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית גם לקיומה של זיקה בין המבקש ו/או חברה בבעלותו לבין כלי הרכב ופוטנציאל לחילוטו העתידי.

עיון בחומר החקירה שנאסף עד כה תומך אף הוא במסקנה זו.

9. גם טענת ב"כ המשיב בהודעתו מיום 9/2/14 כי נוכח הרכוש שנתפס עד כה מתייתר הצורך בתפיסת כלי הרכב לצורך חילוטו בסופו של הליך לא הוכחה וסותרת לכאורה את החומר שלפניי. בשים לב להיקף העבירות המיוחסות למבקש והממצאים שנאספו עד כה - התרשמותי הפוכה היא.

זאת מעבר לעובדה כי אף טענת המבקש כי שווי הנכסים שעוקלו ברישום עומד על סך של שני מליון ₪ לא נתמכה בחוות דעת או בכל מסמך אחר.

10. לפיכך, המשך החזקת כלי הרכב משרתת תכלית ראויה המשתלבת עם מקור הסמכות.

11. יחד עם זאת, גם במקרה דא יש צורך להמשיך ולבחון האם ניתן להשיג תכלית קונקרטית זו באמצעי אחר לבד מהמשך תפיסת הרכוש על דרך קביעת "חלופת תפיסה", תוך איזון בין האינטרסים השונים ה'מתגושים בזירה': מחד גיסא, האינטרס הציבורי שבשמירה על מצבת הנכסים של החשודים בפרשה עד לסיום ההליך הפלילי בעניינם באופן שיאפשר את חילוטם העתידי והרצון למנוע מהחשודים בפרשה להינות ולהפיק תועלת מרכוש אשר על פי החשד ועל בסיס ראיות לכאורה נעבר בו עבירה או שימש כשכר עבודה; מאידך גיסא, האינטרס הפרטי של החשודים בפרשה אשר עודם בגדר חפים מפשע בשלב בו מבקשת המשיבה לפגוע בקניינם ולמנוע מהם את השימוש בו.

במסגרת זו, שומה על בית המשפט לבחון האם ניתן לשחרר את כלי הרכב באופן ובתנאים ששיגו במשולב

ובאורח מידתי ומאוזן את תכלית התפיסה ומימוש החילוט בסיום ההליך הפלילי תוך פגיעה פחותה בזכות הקניין של הטוען לבעלות בו (והשווה: ע"פ 5763/12, מ"י נ' בן יעיש (2012), על האסמכתאות המפורטות בו; בש"פ 9469/09, זיאדנה נ' מ"י (2009)).

יוער כי המבקש אמנם הרחיב בדבר נחיצות כלי הרכב והיותו כלי הרכב היחיד המשמש לניודו, אך בישיבה מיום 27/1/14 הודה כי יש לו עוד שני כלי רכב (ראה: עמוד 1 לפרוטוקול שורה 14); וזאת מעבר לשמונה כלי רכב של חברת אלקיאל אשר עוקלו ברישום בלבד (ראה: תגובת המשיבה מיום 17/2/14).

12. לאחר ששקללתי את מכלול האינטרסים הנוגדים ואת נסיבות מקרה דא ובכלל זה, הצורך בזמינות כלי הרכב, ערכו הכלכלי, נתוני הפרשה וחומר החקירה שנאסף עד כה - מצאתי כי ניתן להשיג את האיזון הנאות והמידתי על דרך "חלופת תפיסה" תוך קביעת תנאים וסייגים.

13. לפיכך, אני מורה על השבת כלי הרכב לידי המבקש מס' 1 בכפוף לכל התנאים הבאים:

13.1 המבקש מס' 1 יפקיד בקופת בית המשפט במזומן או בערבות בנקאית סכום השווה ל-50% משווי כלי הרכב ביום התפיסה (2/12/13), על פי חוות דעת מומחה שתומצא לבית המשפט;

13.2 המבקשים ירשמו שעבוד ועיקול על כלי הרכב לטובת המשיבה במשרד הרישוי. מסמכי השעבוד והעיקול ימסרו למשיבה;

13.3 המבקשים יבטחו את כלי הרכב גם בביטוח מקיף כאשר המוטב על פי הפוליסה תהיה המשיבה. פוליסת הביטוח תומצא גם למשיבה;

13.4 המבקשים מתחייבים שלא לבצע כל דיספוזיציה בכלי הרכב, אלא לשם חילוטו על ידי המשיבה ולהעמיד את כלי הרכב לרשות המשיבה ככל שיוחלט על חילוטו. להבטחת התחייבות זו יחתמו המבקשים על התחייבות עצמית בסך של 100,000 ₪.

יוער כי בבואי לקבוע את התנאים, ובעיקר את סכום ההפקדה הכספית, נתתי משקל להבטחת מימוש התכליות שבגינן נתפס כלי הרכב מלכתחילה המצדיקות את הבטחת זמינותו המיידית של כלי הרכב, וליחס שבין התנאי הכספי לבין ערכו הכלכלי של התפוס וכן למכלול נתוני הפרשה כעולה מחומר החקירה שהוצג לעיוני.

המשיבה תדאג לאסוף את תיקי המשטרה תוך 10 ימים מהיום.

לצדדים נתונה זכות ערר.

המזכירות תמציא עותק ההחלטה לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

ניתנה היום, י"ט אדר תשע"ד, 19 פברואר 2014, בהעדר
הצדדים.